

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Bijlagen bij het rapport Lokale handhaving door de politie

Inhoudsopgave

I	Enquête handhaving	3
II	Selectie basisteams	12
III	Bevindingen enquête	14
IV	Bevindingen observaties	18
V	Bevindingen interviews	20
VI	Definities	31
VII	Afkortingen	33

Bijlage Enquête handhaving

Algemeen

1. Wat is uw leeftijd? ...

2. Welke functie bekleedt u op dit moment?

- Medewerker GGP noodhulp
- Senior GGP noodhulp
- Senior GGP wijkagent
- Operationeel expert GGP wijkagent
- Anders, namelijk ...

3.a. Hoeveel jaren ervaring heeft u in het politiewerk op straat? ...

3.b. Hoeveel jaren ervaring heeft u in uw huidige functie? ...

4. Ik ben werkzaam in:

- Eenheid Noord Nederland, basisteam ...
- Eenheid Oost Nederland, basisteam ...
- Eenheid Noord Holland, basisteam ...
- Eenheid Amsterdam, basisteam ...
- Eenheid Midden Nederland, basisteam ...
- Eenheid Den Haag, basisteam ...
- Eenheid Rotterdam, basisteam ...
- Eenheid Zeeland West Brabant, basisteam ...
- Eenheid Oost Brabant, basisteam ...
- Eenheid Limburg, basisteam ...

5a. Mijn huidige werkgebied is:

- Voornamelijk stedelijk
- Voornamelijk landelijk
- Zowel stedelijk als landelijk

5b. Mijn werkgebied omvat voornamelijk: (meerdere antwoorden mogelijk)

- Het centrum
- Een woonwijk
- Een bedrijven- of industrieterrein
- Een landelijke omgeving
- Anders, namelijk ...

Taakuitvoering

6. In welke mate zijn onderstaande termen of aanduidingen volgens u van toepassing op uw taakuitvoering?

	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Verzamelaar van criminele informatie						
2. Bruggenbouwer tussen bevolkingsgroepen						
3. Bewaker van de openbare orde en veiligheid						
4. Handhaver van wet- en regelgeving						
5. Eerstelijns hulpverlener bij spoedmeldingen						
6. Sociale hulpverlener voor kwetsbare personen						
7. Intermediair tussen politie en netwerkpartners						
8. Opspoorder van strafbare feiten						
9. Anders, namelijk ...						

7. In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling:

Ik treed handhavend (=naleving wet/regelgeving) op wanneer de veiligheidssituatie daarom vraagt, ook al gaat dat ten koste van mijn relatie met wijkbewoners.

- helemaal mee eens
- mee eens
- neutraal
- mee oneens
- helemaal mee oneens

Openbare ordeproblemen

8. Hoe vaak komt u de volgende openbare ordeproblemen tegen in uw werkgebied?

	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Uitgaansgeweld/overlast						
2. Overlast van alcohol- en/of drugsgebruikers						
3. Verkeersincidenten (o.a. verkeersongevallen, hufterig rijgedrag)						
4. Overlast van problematische jeugdgroepen						
5. Ondernijning (o.a. drugscriminaliteit, witwassen)						
6. Overlast/geweld bij evenementen						
7. Overlast van personen met verward gedrag						
8. Spanningen/polarisatie tussen groepen van verschillende afkomst/religieuze overtuiging, etc.						
9. Overlast van specifieke groepen (o.a. criminele families, mobiele bendes, Outlaw Motor Gangs)						

Signalen

9. Hoe komen signalen (=informatie) over openbare ordeproblemen in uw werkgebied bij u terecht?

	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet

Eigen waarneming						
Via collega's van de surveillance						
Via de wijkagent, operationeel expert wijkagent						
Via de meldkamer						
Via 0900-8844						
Via politiesystemen						
Via burgers op straat						
Via social media						
Via de gemeente						
Via netwerkpartners (anders dan de gemeente)						
Via andere politieonderdelen (zoals DRIO, TCI, DR, DRR etc.)						
Via Meld Misdaad Anoniem						
Anders, namelijk...						

Delen van informatie

10. Hoe vaak deelt u informatie over openbare ordeproblemen in uw werkgebied?

	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
Met collega's van de surveillance						
Met de wijkagent, operationeel expert wijkagent						
Met de teamchef van mijn basisteam						
Met de gemeente						
Met netwerkpartners (anders dan gemeente)						
Met bewoners						
Anders, namelijk ...						

Opvolging van signalen

11. De signalen (= informatie) die ik af geef over openbare ordeproblemen in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie:

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

Verdiepende vragen bij ondermijning

(alleen als bij vraag 8 antwoordcategorie ondermijning zelden, soms, vaak altijd is ingevuld)

12. Welke van de volgende kenmerken rond ondermijning zijn op dit moment het meest van toepassing op uw werkgebied? (geef uw top 3 weer met de cijfers 1, 2, 3)

Kenmerken	Top 3
1. Drugscriminaliteit/drogshandel	
2. Witwaspraktijken (rond bijv. beluizen, toko's, etc.)	
3. Mensenhandel/prostitutie	
4. Milieucriminaliteit	
5. Outlaw motor gangs	
6. Windhappers (geen inkomsten, wel grote uitgaven)	

7. Uitkeringsfraude	
8. Criminele probleemgezinnen die het voor het zeggen hebben	
9. Criminele inmenging in verenigingen/clubs	
10. Anders, namelijk ...	

13. De signalen (= informatie) die ik af geef over ondermijning in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie:

- Helemaal mee eens (naar vraag 14)
- Mee eens (naar vraag 14)
- Neutraal (naar vraag 16)
- Mee oneens (naar vraag 15)
- Helemaal mee oneens (naar vraag 15)

14. Waaruit blijkt volgens u dat signalen over ondermijning in de politieorganisatie voldoende opvolging krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

15. Wat zijn volgens u de redenen dat signalen onvoldoende opvolging in de politieorganisatie krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

16. Hoe vaak onderneemt u actie ten aanzien van de aanpak van ondermijning?

Ondernomen acties	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Ik surveilleer preventief op probleemlocaties						
2. Ik spreek verdachte personen aan op straat						
3. Ik voer gesprekken met bewoners						
4. Ik treed handhavend op tegen ondermijnende criminaliteit						
5. Ik stem af met de gemeente						
6. Ik stem af met de netwerkpartners						
7. Ik neem deel aan integrale controle acties (met bijv. gemeente, OM, belastingdienst)						
8. Anders, namelijk ...						

17. Wat vindt u van de volgende stelling: ik heb het gevoel dat de aanpak van ondermijning in mijn werkgebied effectief is.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens
- Geen zicht op

18.a. Heeft u een opleiding/training ontvangen om signalen van ondermijning te herkennen?

- Ja, namelijk de volgende opleiding/training...
- Nee

18.b. Heeft u behoefte aan een opleiding/training om signalen van ondermijning te herkennen?

- Ja
- Nee

Verdiepende vragen bij problematische jeugdgroepen

(alleen invullen als bij vraag 8 antwoordcategorie overlast van jeugdgroepen zelden, soms, vaak, altijd wordt ingevuld)

19. Welke van de volgende kenmerken zijn op dit moment het meest van toepassing op de jeugdgroep(en) in uw werkgebied? (geef uw top drie weer met de cijfers 1, 2, 3)

Kenmerken	Top 3
1. Rondhangen	
2. Afval achterlaten	
3. Luidruchtig gedrag	
4. Vernielingen	
5. Provocaties	
6. Gebruik van geweld	
7. Plegen van delicten	
8. Betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit	
9. Overlast alcohol/drugsmisbruik	
10. Anders, namelijk ...	

20. De signalen (= informatie) die ik af geef over problematische jeugdgroepen in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie:

- Helemaal mee eens (naar vraag 21)
- Mee eens (naar vraag 21)
- Neutraal (naar vraag 23)
- Mee oneens (naar vraag 22)
- Helemaal mee oneens (naar vraag 22)

21. Waaruit blijkt volgens u dat signalen over problematische jeugdgroepen in de politieorganisatie voldoende opvolging krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

22. Wat zijn volgens u de redenen dat signalen onvoldoende opvolging in de politieorganisatie krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

23. Hoe vaak onderneemt u actie ten aanzien van de aanpak van problematische jeugdgroepen?

Ondernomen acties	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Ik surveilleer preventief op probleemlocaties						
2. Ik spreek leden van de jeugdgroep aan op straat						
3. Ik voer gesprekken met bewoners						
4. Ik treed handhavend op bij overlast						
5. Ik stem af met de gemeente						
6. Ik stem af met netwerkpartners						
7. Ik stem af met de ouders/voogd/verzorgenden						
8. Anders, namelijk ...						

24. Wat vindt u van de volgende stelling: ik heb het gevoel dat de aanpak van problematische jeugdgroepen in mijn werkgebied effectief is.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens
- Geen zicht op

25.a. Heeft u opleiding/training ontvangen in het omgaan met problematisch groepsgedrag door jongeren?

- Ja, namelijk de volgende opleiding/training ...
- Nee

25.b. Heeft u behoefte aan een opleiding/training in het omgaan met problematisch groepsgedrag door jongeren?

- Ja
- Nee

Verdiepende vragen bij spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners

(alleen invullen als bij vraag 8 antwoordcategorie spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners zelden, soms, vaak, altijd wordt ingevuld)

26. Welke van de volgende kenmerken zijn het meest van toepassing ten aanzien van de spanningen tussen bewonersgroepen in uw werkgebied? (u mag cijfers toekennen van 1 tot en met 4, waarbij ieder cijfer maar éénmaal mag worden gegeven: 1 meest van toepassing. 4. minst van toepassing).

Kenmerken	cijfer
-----------	--------

1. Er is sprake van ongemak tussen bewonersgroepen (ongemakkelijk samenleven, misverstanden, vervreemding)	
2. Er is sprake van onderhuidse spanningen tussen bewonersgroepen (onbehagen, irritaties, negatieve beeldvorming)	
3. Er is sprake van incidenten tussen bewonersgroepen ('het schuurt', polarisatie uit zich in gedrag bv. schelden/bekladding)	
4. Er is sprake van escalaties tussen bewonersgroepen (incidenten worden structureel van aard)	

27. De signalen (= informatie) die ik af geef over spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie.

- Helemaal mee eens (naar vraag 28)
- Mee eens (naar vraag 28)
- Neutraal (naar vraag 30)
- Mee oneens (naar vraag 29)
- Helemaal mee oneens (naar vraag 29)

28. Waaruit blijkt volgens u dat signalen over spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners in de politieorganisatie voldoende opvolging krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

29. Wat zijn volgens u de redenen dat signalen onvoldoende opvolging in de politieorganisatie krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

30. Hoe vaak onderneemt u actie ten aanzien van de spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners?

Ondernomen acties	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Ik surveilleer preventief in de wijk						
2. Ik voer gesprekken met bewoners						
3. Ik werk samen met sleutelfiguren in de wijk						
3. Ik treed handhavend op bij incidenten of escalaties						
4. Ik stem af met de gemeente						
5. Ik stem af met netwerkpartners						
6. Anders, namelijk ...						

31. Wat vindt u van de volgende stelling: ik heb het gevoel dat de aanpak van spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners in mijn werkgebied effectief is.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens
- Geen zicht op

32.a. Heeft u opleiding/training ontvangen in het omgaan met spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners?

- Ja, namelijk de volgende opleiding/training ...
- Nee

32.b. Heeft u behoefte aan een opleiding/training in het omgaan met spanningen/polarisatie tussen buurtbewoners?

- Ja
- Nee

Verdiepende vragen bij personen met verward gedrag

(alleen invullen als bij vraag 8 antwoordcategorie overlast van personen met verward gedrag zelden, soms, vaak, altijd wordt ingevuld)

33. Welke van de volgende kenmerken zijn het meest van toepassing ten aanzien van personen met verward gedrag in uw werkgebied?
(u mag cijfers toekennen van 1 tot en met 4, waarbij ieder cijfer maar éénmaal mag worden gegeven: 1. meest van toepassing. 4. minst van toepassing)

Kenmerken	Cijfer
1. Het gaat om mensen met verward gedrag, die geen last veroorzaken, maar wel persoonlijk leed kennen (bijv. vermiste demente bejaarde)	
2. Het gaat om mensen die hulp of zorg nodig hebben, overlast veroorzaken maar niet gevaarlijk zijn (bijv. drugs- of alcoholverslaafde)	
3. Het gaat om mensen die eerder in aanraking zijn geweest met politie of specialistische zorg hebben gehad en een gevaar kunnen vormen voor zichzelf en/of de omgeving (bijv. psychiatrische patiënt)	
4. Het gaat om mensen die een strafblad hebben en door de rechter (forensische) zorg opgelegd hebben gekregen en een gevaar vormen voor zichzelf en/of de omgeving (bijv. Tbs'er)	

34. De signalen (= informatie) die ik af geef over personen met verward gedrag in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie:

- Helemaal mee eens (naar vraag 35)
- Mee eens (naar vraag 35)
- Neutraal (naar vraag 37)
- Mee oneens (naar vraag 36)
- Helemaal mee oneens (naar vraag 36)

35. Waaruit blijkt volgens u dat signalen over personen met verward gedrag in de politieorganisatie voldoende opvolging krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

36. Waarom krijgen de signalen volgens u onvoldoende opvolging in de politieorganisatie krijgen? (open vraag)

.....(max x woorden)

37. Hoe vaak onderneemt u actie ten aanzien van de aanpak van personen met verward gedrag?

Ondernomen acties	nooit	zelden	soms	vaak	altijd	weet niet
1. Ik spreek personen met verward gedrag aan op straat						
2. Ik treed handhavend op bij overlast						
3. Ik draag personen met verward gedrag over aan hulpverleningsinstanties						
4. Ik verleen bijstand bij incidenten in zorginstellingen						
4. Ik stem af met de gemeente						
5. Ik stem af met netwerkpartners						
6. Anders, namelijk...						

38. Wat vindt u van de volgende stelling: ik heb het gevoel dat de aanpak van problemen met personen met verward gedrag in mijn werkgebied effectief is.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Neutraal
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens
- Geen zicht op.

39.a. Heeft u opleiding/training ontvangen in het omgaan met personen met verward gedrag?

- Ja, namelijk de volgende opleiding/training ...
- Nee

39.b. Heeft u behoefte aan een opleiding/training in het omgaan met personen met verward gedrag?

- Ja
- Nee

Bijlage Selectie basisteams

Selectie eenheden

Voor de selectie van de eenheden is gekeken naar de antwoorden op vraag 8 van de enquête handhaving (Hoe vaak komt u de volgende openbare ordeproblemen tegen in uw werkgebied?) De eenheden met respectievelijk de hoogste en laagste score op de thema's ondermijning, problematische jeugdgroepen, personen met verward gedrag en verkeer zijn geselecteerd. Dit leidde door dubbelingen tot de selectie van vijf eenheden: Amsterdam, Rotterdam, Oost-Nederland, Noord-Nederland en Zeeland-West-Brabant.

Selectie basisteams

Om binnen de geselecteerde eenheden de basisteams te selecteren, is gebruik gemaakt van de Integrale Veiligheidsmonitor, waarbij gekeken is naar de criteria:

- Het percentage burgers binnen het werkgebied van een basisteam dat aangeeft dat sprake is van veel overlast;
- Het percentage burgers dat aangeeft dat de politie reageert op problemen in de buurt.

Daarbij is rekening gehouden met een evenredige verdeling over de grote steden (de G4), de middelgrote steden (de G40) en het platteland (overig). Dit heeft geresulteerd in de selectie van de volgende basisteams:

Tabel a. Geselecteerde basisteams

Eenheid	Basisteam	G4/G40/Overig
Rotterdam	Oude Maas ¹	G4
	Delfshaven	G4
Amsterdam	West Haarlemmerweg	G4
Oost-Nederland	Vechtdal	Overig
	Zwolle	G40
Noord-Nederland	Hoogezand	Overig
	Stad Groningen Noord	G40

¹ BT Oude Maas bevat naast delen van de gemeente Rotterdam, zoals Hoogvliet en Pernis, tevens de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht en Ridderkerk. Omdat het basisteam delen van de gemeente Rotterdam bedient, is het binnen dit onderzoek geclassificeerd als G4.

Zeeland-West-Brabant	Dongemond	Overig
	Tilburg Centrum	G40

Bijlage Bevindingen enquête

De belangrijkste resultaten uit de enquête handhaving, zijn:

Algemeen

1. Wat is uw leeftijd?

De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 46,1 jaar.

2. Welke functie bekleedt u op dit moment (in procenten):

• Noodhulp medewerker (medewerker/generalist en senior)	32,88
• Wijkagent (senior GGP/Operationeel expert)	56,22
• Anders	9,90

3. Hoeveel jaren ervaring heeft u in het politiewerk op straat?

Gemiddeld hebben de respondenten 21,9 jaar ervaring op straat.

4. Hoeveel jaren ervaring heeft u in uw huidige functie?

Gemiddeld hebben de respondenten 9,3 jaar ervaring in hun huidige functie.

Openbare ordeproblemen

5. Belangrijkste openbare ordeproblemen (op volgorde van belangrijkheid):

- Overlast van personen met verward gedrag
- Overlast van alcohol- en/of drugsgebruikers
- Verkeersincidenten (o.a. verkeersongevallen, hufterig rijgedrag)
- Overlast van problematische jeugdgroepen
- Ondernijning

Uitvoering

Ondernijning

6. De belangrijkste kenmerken van ondernijning, zijn (op volgorde van belangrijkheid):

- Drugscriminaliteit/drogshandel
- Windhappers (geen inkomsten, wel grote uitgaven)
- Witwaspraktijken (rond bijv. belhuizen, toko's etc.)
- Criminele probleemgezinnen
- Uitkeringsfraude

7. De signalen (= informatie) die ik af geef over ondermijning in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie (in procenten):

• Helemaal mee eens	2.62
• Mee eens	24.91
• Neutraal	46.25
• Mee oneens	22.66
• Helemaal mee oneens	3.56

8. De belangrijkste acties tegen ondermijning (op volgorde van belangrijkheid):

- Ik surveilleer preventief op probleemlocaties
- Ik spreek verdacht personen aan op straat
- Ik voer gesprekken met bewoners
- Ik stem af met de netwerkpartners
- Ik stem af met de gemeente
- Ik treed handhavend op tegen ondermijnende criminaliteit
- Ik neem deel aan integrale controle acties (met bijv. gemeente, OM, belastingdienst)

9. Wat vindt u van de volgende stelling: ik heb het gevoel dat de aanpak van ondermijning in mijn werkgebied effectief is (in procenten)?

• Helemaal mee eens	0.75
• Mee eens	14.61
• Neutraal	42.88
• Mee oneens	28.28
• Helemaal mee oneens	7.49
• Geen zicht op	5.99

10. Heeft u een opleiding/training ontvangen om signalen van ondermijning te herkennen (in procenten)?

• Ja	25.66
• Nee	74.34

Heeft u behoefte aan een opleiding/training om signalen van ondermijning te herkennen (in procenten)?

• Ja	64.61
• Nee	35.39

Problematische jeugdgroepen

11. De belangrijkste kenmerken van de jeugdgroep(en) (op volgorde van belangrijkheid):

- Rondhangen
- Overlast alcohol/drugsmisbruik
- Luidruchtig gedrag
- Afval achterlaten
- Plegen van delicten
- Vernielingen
- Provocaties
- Betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit
- Gebruik van geweld

12. De signalen (= informatie) die ik af geef over problematische jeugdgroepen in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie (in procenten):

• Helemaal mee eens	3.70
• Mee eens	46.50
• Neutraal	39.11
• Mee oneens	9.92
• Helemaal mee oneens	0.78

13. De belangrijkste acties tegen problematische jeugdgroepen (op volgorde van belangrijkheid):

- Ik surveilleer preventief op probleemlocaties
- Ik spreek leden van de jeugdgroep aan op straat
- Ik treed handhavend op tegen ondermijnende criminaliteit
- Ik stem af met de netwerkpartners
- Ik voer gesprekken met bewoners
- Ik stem af met de gemeente
- Ik stem af met ouders/voogd/verzorgenden

14. Wat vindt u van de volgende stelling: de aanpak van problematische jeugdgroepen in mijn werkgebied is effectief (in procenten):

• Helemaal mee eens	2.33
• Mee eens	38.52
• Neutraal	37.16
• Mee oneens	15.18
• Helemaal mee oneens	2.92
• Geen zicht op	3.89

15. Heeft u opleiding/training ontvangen in het omgaan met problematisch groepsgedrag door jongeren (in procenten)?

• Ja	29.96
• Nee	70.04

Heeft u behoefte aan een opleiding/training in het omgaan met problematisch groepsgedrag door jongeren?

• Ja	33.46
• Nee	66.54

Verward gedrag

16. De belangrijkste kenmerken van personen met verward gedrag (op volgorde van belangrijkheid):

- Het gaat om mensen die eerder in aanraking zijn geweest met politie of specialistische zorg hebben gehad en een gevaar kunnen vormen voor zichzelf en/of de omgeving.
- Het gaat om mensen die hulp of zorg nodig hebben, overlast veroorzaken maar niet gevaarlijk zijn (bijv. drugs- of alcoholverslaafde).
- Het gaat om mensen met verward gedrag, die geen last veroorzaken, maar wel persoonlijk leed kennen (bijv. demente bejaarde).
- Het gaat om mensen die een strafblad hebben en door de rechter (forensische) zorg opgelegd hebben gekregen en een gevaar vormen voor zichzelf en/of de omgeving (bijv. Tbs'er).

17. De signalen (= informatie) die ik af geef over personen met verward gedrag in mijn werkgebied krijgen voldoende opvolging (= leiden tot actie) in de politieorganisatie (in procenten):

• Helemaal mee eens	2.45
• Mee eens	41.16
• Neutraal	35.03
• Mee oneens	18.91
• Helemaal mee oneens	2.45

18. De belangrijkste acties ten aanzien van personen met verward gedrag (op volgorde van belangrijkheid):

- Ik draag personen met verward gedrag over aan hulpverleningsinstanties
- Ik treed handhavend op tegen overlast
- Ik spreek personen met verward gedrag aan op straat
- Ik stem af met netwerkpartners
- Ik verleen bijstand bij incidenten in zorginstellingen
- Ik stem af met de gemeente

19. Wat vindt u van de volgende stelling: de aanpak van problemen met personen met verward gedrag in mijn werkgebied is effectief (in procenten):

• Helemaal mee eens	0.88
• Mee eens	18.39
• Neutraal	32.22
• Mee oneens	32.22
• Helemaal mee oneens	14.36
• Geen zicht op	1.93

20. Heeft u opleiding/training ontvangen in het omgaan met personen met verward gedrag (in procenten)?

• Ja	24.87
• Nee	75.13

Heeft u behoefte aan een opleiding/training in het omgaan met personen met verward gedrag (in procenten)?

• Ja	41.51
• Nee	58.49

Bijlage Bevindingen observaties

Waar loop je tegenaan in deze wijk? Wat zijn de voornaamste problemen rond handhaving?

Als verklaring voor de problemen worden drugsgebruik, armoede en beperkte ontwikkeling van de inwoners (lichte verstandelijke beperking) gegeven. Deze brengen sociale problemen met zich mee zoals overlast, huiselijk geweld en burenruzies. Door het lage IQ begrijpen de buurtbewoners hun eigen rol of invloed op de problematiek niet wanneer zij op hun gedrag worden aangesproken.

De voornaamste problemen die in de observatie desgevraagd worden benoemd sluiten aan bij die thema's die in ook de enquête naar voren kwamen, namelijk jeugd, ondermijning, verwarde personen en in mindere mate, verkeer.

Wat zijn je ervaringen met personen met verward gedrag?

Positief: Het aantal personen met verward gedrag waarmee de politie te maken heeft blijft toenemen. De samenwerking met de zorginstanties naar aanleiding hiervan verloopt goed. Wat daaraan bijdraagt zijn "de korte lijntjes". Het beperkte aantal bedden en het vervoer blijven zorg- en aandachtspunten.

Wat zijn je ervaringen met Problematische Jeugdgroepen?

Positief: De gemeenten zijn actief en nemen het voortouw als het gaat om het bestrijden van overlast door jeugd. Dit geldt ook voor de politie als het gaat om criminele jeugdgroepen. Een punt van discussie tussen de politie en de gemeenten is wanneer het gedrag van een groep waarin een aantal criminele jongeren zitten nog als overlast kan worden geduid en wanneer een groep als geheel als crimineel moet worden gekwalificeerd. De georganiseerde handel in harddrugs is daar een duidelijk voorbeeld van.

Wat zijn je ervaringen met Verkeershandhaving?

De inzet van de politie is, mede door een gebrek aan capaciteit in een aantal van de teams, sterk teruggebracht. Dit heeft ertoe geleid dat verkeershandhaving weinig of geen prioriteit heeft. Het zijn meestal de studenten uit het derde tertiël of een flexteam die de verkeerscontroles doen. Parkeercontroles en het tegengaan van parkeeroverlast worden meestal door de BOA's van de gemeente gedaan.

Wat zijn je ervaringen met Ondernijning?

Het beeld is hierbij divers. In een aantal van de teams neemt met name de gemeente het voortouw en is de gemeente leidend bij de aanpak, waarbij de politie de rol van sterke arm invult. In een aantal andere teams probeert de politie met geormerkte capaciteit en kwaliteit grip te krijgen op dit probleem. In een aantal gemeenten wordt ondernijning integraal aangepakt.

Heb je het gevoel dat je voldoende toegerust bent op het gebied van handhaving?

Het beeld hierbij is divers. In een aantal van de teams is een afgeronde opleiding een harde eis. Bij andere teams weer niet. In een aantal van de teams in de grote steden kan de wijkagent 80% van zijn tijd besteden aan werken in zijn wijk. 40% is meer de regel. Bij andere teams, met name die in de landelijke gebieden, is dit soms structureel niet meer dan 10%. Het "halen van de waterlijn" is daar de enige prioriteit.

Hoe wordt op handhaving gestuurd vanuit de leiding? Stuur je zelf op handhaving voor je wijk? Hoe?

Het beeld hierbij is divers en verschilt van een teamchef die dagelijks de wijkagenten direct aanstuurt bij op de uitvoering tot een teamchef die de afgelopen 3 jaar (letterlijk) geen enkel woord heeft gewisseld met zijn wijkagent. Meer in het algemeen kan worden gesteld dat de wijkagenten veel ruimte krijgen om hun eigen taak in te vullen, waarbij ze zich wel gesteund voelen door hun TC. In de praktijk neemt de OE vaak de (dagelijkse) aansturing over van de TC.

Tot welke informatieproducten heb je toegang om je handhavingstaak goed uit te kunnen voeren?

Alle wijkagenten maken gebruik van de "standaard" informatieproducten zoals de briefing, BVH, MEOS en BVI-IB. Daarnaast krijgt een kleine minderheid bruikbare informatie van de gemeente. Als ze informatie krijgen, kunnen de wijkagenten hiermee uit de voeten.

Hoe ontvang je signalen vanuit de wijk en wat doe je met deze signalen?

De wijkagenten krijgen interne signalen (van individuele collega's of teams) maar ook externe van bewoners en van de partners. Tot slot geeft een minderheid aan ook signalen te krijgen via Meld Misdaad Anoniem. Deze pakken de wijkagenten, na beoordeling, of zelf op of ze zetten ze intern of extern uit.

Werk je ook samen met anderen? Met de buurt of met ketenpartners?

De politie werkt het meest en ook structureel samen met de gemeente. Dit is de belangrijkste partner. Daarnaast werkt de politie structureel samen met de GGD en de GGZ. Verder vinden de basisteams een goede verstandhouding met de sociale (wijk) teams, waarin deze ook zitten, maar ook het OM van belang. Tot slot kunnen ook particuliere organisaties, zoals bijvoorbeeld een woningbouwvereniging maar ook particuliere opvang een belangrijk verschil maken.

Bijlage Bevindingen interviews

In deze bijlage staan de belangrijkste bevindingen uit de interviews beschreven. De bevindingen zijn veralgemeeniseerd, zodat ze niet herleidbaar zijn tot één specifiek basisteam. Er zijn een paar uitzonderingen. Dat geldt met name als er sprake is van een indeling of een best practice.

Bij de bevindingen wordt onderscheid gemaakt tussen de bevindingen in de grote steden (G4), de (middel)grote steden (G40) en het platteland (Overig).

Hierbij komen achtereenvolgens aan de orde:

- Governance/sturing;
- Uitvoering;
- Toerusting/materieel;
- Delen van informatie
- Signalering
- Samenwerking

Governance/sturing

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
De teamplannen zijn vooral gericht op de lokale prioriteiten. Niet alle landelijke prioriteiten worden vanzelfsprekend meegenomen. (Daarbij wordt er vaak een lokale interpretatie/vertaling van de landelijke prioriteiten gemaakt.)		
Diversiteit aan leidinggevende functies/rollen binnen de verschillende basisteams. (Bijv. functies: OS, OE, (operationeel expert) wijkagent. Rollen: OvD, OPCO en doelgroep coördinatoren).		
De teamplannen zijn grotendeels gebaseerd op de veiligheidsplannen van de gemeente. (Opm. Eén basisteam beschikte niet over een eigen teamplan.) Daarnaast worden de teamplannen aangevuld met lokale prioriteiten.		
Er lijkt geen sprake te zijn van centrale sturing op de prioriteiten/taakaccenten, waardoor ieder basisteam een eigen werkwijze ontwikkelt. In de meeste basisteams is er (twee-)wekelijks een operationeel sturingsmoment waarbij onder andere de wijkagenten input leveren. Sturing op capaciteit gebeurt vooral op wat de dagelijkse praktijk en de wijk vraagt.		
<p>Voor de geselecteerde thema's geldt dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondernijning: de regie ligt bij de gemeente. - Problematische jeugdgroepen: overlast gevende jeugdgroepen vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Zodra er sprake is van een criminele groep, ligt de regie bij de politie. - Verkeer: regie ligt bij de politie. - Personen met verward gedrag: de regie ligt formeel bij de gemeente. De handhaving verwarde personen is voornamelijk gericht op de korte termijn, waardoor de politie in de praktijk wordt belast met de uitvoering. (De politie heeft niet de regie, maar wordt met de gevolgen geconfronteerd.) 		
De capaciteit in de basisteams is de laatste jaren afgenomen, doordat de basisteams ook capaciteit moeten leveren voor landelijke prioriteiten, zoals het boerenprotest, bewakingsactiviteiten enz.		
Strategische sturing: gemeenten stellen over het algemeen iedere 4 jaar een veiligheidsplan/-visie, waarin de prioriteiten worden vastgelegd. (Opm. de landelijke prioriteiten worden in de gemeentelijke plannen niet automatisch opgenomen.)		
Tactische sturing: het teamplan van het basisteam wordt jaarlijks opgesteld en bevat prioriteiten en beheerszaken. Het teamplan van het basisteam sluit over het algemeen aan op de prioriteiten uit het veiligheidsplan(en) van de gemeente(n). (Opm. sommige basisteams hebben met meerdere gemeenten te maken).		
Operationele sturing: de sturing in het basisteam is vooral gericht op de actuele wijkproblematiek.	Operationele sturing: de sturing is meer gericht op het behalen van de streefcijfers.	

	De medewerkers worden vooral ingezet op incidenten. (Bijv. de politie sluit niet meer aan bij evenementen, zoals de intocht van Sinterklaas of jaarmarkten, wijkagenten draaien mee in de noodhulp en acties op taakaccenten lopen stuk omdat er onvoldoende capaciteit is.)

Uitvoering

Algemeen

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
De incidentenafhandeling en handhaving vormen steeds meer één geheel.		
Door capaciteitsproblemen maakt de politie steeds minder onderdeel uit van een wijk. De capaciteitsproblemen zijn ontstaan omdat het deel GGP van de capaciteitstaart steeds kleiner is geworden. (Het aantal politiemensen dat zich bezighoudt met GGP is de laatste jaren afgenomen.) Hierdoor is de informatiepositie in de wijk heel kwetsbaar. (Best practice: in enkele teams worden regelmatig (variërend van eenmaal per maand tot enkele malen per jaar) als team de wijk ingegaan).		
De belangrijkste taak van de politie in de aanpak van de geselecteerde veiligheidsproblemen (ondermijning, problematische jeugdgroepen, verkeer en verwarde personen) is signaleren en adviseren. De kennis en informatie van de politie is voor de aanpak van deze problematiek van groot belang. Om voor de verschillende partners een goed vervolg aan de informatie te kunnen geven, zou de politie niet alleen met een strafrechtelijke (opsporings-) bril moeten kijken, maar tevens met een bestuurlijke bril.		
De afgelopen jaren zijn diverse succesvolle teams wegens andere prioriteiten en capaciteitsproblemen, ontbonden. (Enkele voorbeelden zijn: prioteam, hennepteam, aanpak woninginbraken en jeugdagenten). Dit gaat ten koste van de opgebouwde expertise en informatiepositie.		
De sociale teams van de verschillende gemeenten werken over het algemeen goed en hebben de haarvaten met hun jongerenwerkers, in de wijk.		
De grote en middelgrote gemeenten investeren in de aanpak van ondermijning en criminaliteit.		De kleinere gemeenten hebben minder mogelijkheden om in ondermijning en criminaliteit te investeren.
De grote en middelgrote gemeenten hebben relatief veel ambtenaren met eigen expertises betrokken bij het thema veiligheid (bijv. experts jeugd, ondermijning, woonoverlast en overlast		De gemeenteambtenaren van kleine gemeenten moeten zich met veel uiteenlopende thema's

buitenruimten). Daarbij hebben deze gemeenten veel ambtenaren 'op straat' lopen, waardoor hun informatiepositie goed is.	bezighouden en zijn daardoor minder ingevoerd dan hun collega's in de grotere gemeenten.
	Het komt vaak voor dat geplande acties niet door kunnen gaan omdat fulltime inzet in de noodhulp nodig is.
	De politie heeft weinig capaciteit en moet er noodgedwongen voor kiezen om zich alleen op incidenten te richten en dus niet meer bij wijkgerichte evenementen (zoals jaarmarkten of de intocht van Sinterklaas) aan te sluiten. De politie kan slechts dat wat er dagelijks speelt uitvoeren en zich niet meer met extra opdrachten bezighouden.

Ondermijning

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
De aanpak van ondermijning is een prioriteit en in de meeste teams vooral gericht op drugs. De regierol voor de aanpak van ondermijning is belegd bij en wordt opgepakt door de gemeenten. Op basis van het RIEC-convenant wordt informatie tussen de verschillende partners gedeeld.		
Voor de politie is de aanpak van ondermijning in eerste instantie gericht op het delen van informatie. Het bij elkaar leggen van de verschillende puzzelstukjes. (Het basisteam ziet alleen de kleine en niet de grote spelers.)		
Wijkagenten en noodhulpmedewerkers worden niet geïnformeerd als een mutatie vanuit het team een bijdrage levert aan de aanpak van de ondermijning.		
De gemeenten hebben de regie en zijn heel actief in de aanpak van ondermijning. Er worden af en toe door onder leiding van de gemeente steekproeven gehouden. De politie loopt hierin mee.		
In veel gevallen wordt er geen afweging gemaakt of de informatie voldoende is om een onderzoek naar ondermijning te starten maar vindt toewijzing/afwijzing vooral plaats op basis van de benodigde en beschikbare capaciteit. (Dit betreft zowel de beschikbare capaciteit bij de gemeente als de politie.)		

De integrale aanpak van ondermijning komt goed van de grond.	De aanpak van ondermijning begint meer vorm te krijgen.
De gemeente heeft een belangrijk sturende rol bij de aanpak van ondermijning en zit de overleggen over ondermijning voor. De respondenten (medewerkers van zowel de politie als de gemeente) zijn te spreken over de integrale aanpak van de ondermijning (met gemeente, belastingdienst, BOA's enz.).	De aanpak van ondermijning is gericht op de korte klap. Er is onvoldoende capaciteit om een preventieve aanpak op te zetten.
	Risico: Bibob traject is voor een kleinere gemeente lastig om uit te voeren. Het landelijk bureau Bibob onderzoekt alleen op basis van feiten en documenten die er zijn. Dat betekent dat een kleine gemeente zijn informatiepositie op orde moet hebben.

Problematische jeugdgroepen

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
In de meeste teams neemt de jeugdproblematiek toe. Er is sprake van een verharding, jeugdigen die op (zeer) jonge crimineel gedrag (zoals overvallen) vertonen. Het signaleren van de jeugdproblematiek wordt steeds moeilijker door het gebruik van social media en doordat er aanwas is vanuit andere buurten (het is niet specifiek één jeugdgroep).		
De regie wordt bepaald door de intensiteit en de ernst van de problematiek. De regie ligt doorgaans bij de gemeente voor overlastgevend jeugdgroepen. Voor criminele jeugdgroepen ligt de regie bij de politie. (Dit levert regelmatig discussie tussen de gemeente en de politie op.)		
Het concrete probleem met jeugd is dat jongeren al vroeg de boot missen en zich mogelijk met criminele activiteiten bezighouden. Het ontbreekt grotendeels (nog) aan vroegsignalering. Zodra de politie signaleert zijn er vaak problemen (en ben je laat met ingrijpen).		
Jeugd is geen landelijke, maar een lokale prioriteit. Er zijn dan ook grote verschillen in de informatiepositie/overlegstructuren ten aanzien van het thema Jeugd. Soms zijn door bezuinigingen kennis en expertise verdwenen (bijv. bezuinigingen van de gemeente in het Jeugddomein, schrappen van de jeugdagent, jeugd overleggen in het Veiligheidshuis, wijkagenten die op scholen komen).		
Aan de andere kant zijn er gebieden waarbij de wijkmanagers, jongerenwerkers of sociale teams zich bezighouden met de jeugdproblematiek, waar nog steeds jeugdagenten of jeugd-BOA's werkzaam zijn en waar duidelijke overlegstructuren (met Veilig Thuis, jongerenwerk) zijn ingericht.		

Verkeer

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
<p>Het thema verkeer is een bekend en veel voorkomend probleem. Er wordt niet structureel geïnvesteerd in verkeershandhaving. Over het algemeen is verkeer geen speerpunt van het lokaal veiligheidsbeleid. Verkeer wordt tijdens de dienst meegenomen als er probleemgebieden zijn. (Voorbeelden: fietsverlichtingsacties in probleemgebieden, verkeer koppelen aan evenementen).</p>		
<p>Capaciteitsproblemen worden deels ondervangen door de inzet van BOA's, studenten, districtelijke flexteam, team infra, politievrijwilligers, LE, enz. BOA's mogen niet zelf verkeer staande houden maar rijden mee met een politiemedewerker en helpen bij de rollerbank. Daarbij controleren de BOA's op ID en rijbewijs en nemen op die manier een stukje van het werk uit handen.</p>		
<p>De politie geeft opvolging aan signalen van burgers, wijkagenten of de gemeente, bijvoorbeeld door extra toezicht of het ophangen van smileys.</p>	<p>Als de gemeente en de politie samen verkeer aanpakken, kan de politie dat alleen kortstondig aanpakken (bonnen schrijven, of via 'rent a cop/a boa'.)</p>	

Personen met verward gedrag

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
<p>Er is een grote toename van meldingen met betrekking tot personen met verward gedrag (onhoudbare situaties). Deze komen steeds meer op het bordje van de politie te liggen. (Handhaving is veelal gericht op de korte termijn. Hierdoor heeft de politie in 9 van de 10 gevallen de regie.)</p>		
<p>Personen met verward gedrag zijn geen benoemde prioriteit, maar de politie wordt er wel veel mee geconfronteerd. Het kost de politie zeer veel capaciteit om het proces van aanhouden, vervoeren, wachten, etc. door te lopen.</p>		
<p>Samenwerking met de GGZ kan beter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De GGZ pakt de verslavingsproblematiek niet op. Verslaafden komen voor rekening van de politie. - Het duurt lang voordat de GGZ ter plaatse is om een persoon te beoordelen. Daarbij worden personen vaak als niet verward genoeg beoordeeld waardoor de politie met het probleem blijft zitten. - Er is een discrepantie tussen wat de GGZ als psychiatrisch gedrag typeert en wat gemeenten en politie zien als mensen die je niet op straat zou moeten willen hebben. (Zonder uitspraak psychiatrisch gedrag zijn er geen plekken in instellingen beschikbaar.) - De politie heeft de opdracht de veiligheid te garanderen, maar moet vaak uren op een hulpverlener wachten voordat ze kunnen vertrekken. 		
<p>De politie reageert zodra problemen (incidenten) zich voordoen. (Opmerking: ook de gemeente is niet altijd in staat om proactief te handelen, door een gebrek aan capaciteit.)</p>		

De politiestructuren zijn niet ingericht om verwarde personen zonder vaste verblijf of woonplaats te registreren. De politie kent deze doelgroep voor het grootste deel wel, maar het is onduidelijk hoe groot de gehele populatie is.		
Er zijn veel verschillende (lokale) partners binnen de zorg. De teams hebben hierdoor allemaal een eigen overlegvorm. (Afstemming met sociale wijkteams, team VIA, Limor, Dimence, Lentis, veiligheidshuis)		
Informatiedelen over antecedenten bij verwarde personen vanuit de zorgkant is ingewikkeld. Een beeld opstellen en aan de voorkant van de problemen komen, is hierdoor lastig. (Best practice: In Groningen is er een vroegsignaleringsoverleg waarbij de doelgroep wordt besproken.)		
	Een positieve ontwikkeling in Groningen is dat er een crisisbeoordelingslocatie is waar de politie personen met verward gedrag naar toe kan brengen. Hij ziet dat de beoordelingen steeds sneller plaatsvinden op deze locatie, waardoor de politie ook sneller in het publieke domein zichtbaar kan zijn.	

Toerusting en middelen

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
<p>Opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn lange wachtlijsten/wachttijden voor het volgen van opleidingen aan de Politieacademie. (De wachttijd voor de hovj-opleiding of een motoropleiding is volgens respondenten meer dan een jaar.) - Wijkagenten hebben de opleiding wijkagent gevolgd en afgerond of zijn hiervoor aangemeld. - OE's hebben over het algemeen geen functiegerichte training/opleiding gevolgd. Het is vooral "learning on the job". - Taakaccenthouders zijn niet verplicht om opleidingen te volgen. - Voor ondermijning zijn er aan de PA geen opleidingen beschikbaar. 		
<p>Capaciteit:</p> <p>De respondenten geven aan dat de capaciteit afneemt, en dat zij er steeds meer taken bij krijgen. Dit komt o.a. doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er een grote uitstroom is op operationele functies. Instromers kunnen door hun beperkte ervaring niet overal op worden ingezet. • BT's hebben te maken met langdurig zieken die niet operationeel inzetbaar zijn (maar wel op de formatie drukken). • Landelijke thema's waarvoor BT's capaciteit moeten leveren, zoals het boerenprotest en beveiligingstaken enz. 		
<p>In de meeste teams worden wijkagenten ingezet voor het draaien van noodhulp diensten. Op die manier probeert men capaciteitsproblemen en roosterdruk te verminderen. Er wordt in plaats van handhaving, steeds meer gesproken over incidentafhandeling. Incidenten hebben de hoogste prioriteit. De wijkagenten komen steeds minder toe aan het uitvoeren van hun eigen opdrachten. Volgens de respondenten komt hierdoor de oog- en oor-functie van de politie in de wijken steeds meer onder druk te staan. (Interessant: Door afhandeling van belverzoeken en digitale meldingen zijn de</p>		

wijkagenten veel op kantoor. Men overweegt in Zwolle om I&S de filtering van de verzoeken en meldingen te laten uitvoeren en de wijkagenten in de wijk de afhandeling te laten uitvoeren.)
Uitrusting: Respondenten zijn tevreden over de standaarduitrusting.
Respondenten geven aan dat er een tekort is aan voertuigen. Daarbij vertonen de voertuigen mankementen en moeten ze regelmatig naar de garage. (Volgens respondenten uit één BT zijn de beschikbare fietsen en scooters van slechte kwaliteit.) Volgens de respondenten is toekenning van het aantal voertuigen niet gebaseerd op de problematiek in en/of de gebiedsgrootte van een basisteam.
ICT systemen: Wijkagenten en noodhulpmedewerkers werken met veel verschillende systemen (zoals BVH, BVI, MEOS, Bluespot, amazone enz.). Op die manier hebben zij voldoende toegang tot informatie. Een aandachtspunt is echter het up-to-date houden van deze verschillende systemen.

Delen van informatie

Algemeen

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
Er is behoefte om informatie te delen. Tegelijkertijd bestaat er onduidelijkheid over hoe informatie kan worden gedeeld en hoe de juiste informatie kan worden verkregen. Er wordt wisselend omgegaan met informatiedeling.		

Personen met verward gedrag

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
Personen met verward gedrag worden geregistreerd in politiesystemen. Personen zonder vaste woon- of verblijfplaats worden echter niet geregistreerd. (Zie tevens signalering).		
Er wordt wisselend omgegaan met informatiedeling. Soms wordt een convenant gebruikt en soms niet.		Zorginstellingen delen beperkt informatie. Betrokken partners redeneren vanuit verschillende kaders, wat samenwerken bemoeilijkt.

Ondermijning

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
De manier waarop wordt samengewerkt en informatie wordt gedeeld wisselt. Er worden problemen gesignaleerd bij de aanpak van ondermijning. Er is geen integraal informatiesysteem en aanpak vanuit wet Bibob is lastig.		

--

Jeugd

G4	G40	Overig
De informatiedeling tussen de verschillende partners verloopt moeizaam (volgens respondenten vanwege de AVG). Zo hebben scholen zicht op problematische jeugd en willen ze informatie delen, maar is dat door de AVG niet zomaar mogelijk met de politie. Alleen in hele concrete gevallen kan/wordt informatie gedeeld.		

Signalering

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
<ul style="list-style-type: none"> • De wijkagent is door zijn aanwezigheid in de wijk belangrijk voor de signalering in de wijk. • Veel signalen komen binnen bij de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan signalen van burgers over verkeer en overlast. • Het is niet duidelijk wat signalen voor ondermijning zijn. Er wordt vooral gekeken naar drugs. • Na het behalen van streefcijfers of door capaciteitsgebrek, worden teams (zoals het burgerteam in Amsterdam) ontbonden. De consequentie hiervan is dat de signaalfunctie afneemt. • Signalen komen vooral van burgers, collega's, social media, MMA enz. Veel signalen komen digitaal bij de politie binnen waardoor de wijkagent dat op het bureau moet verwerken (en daardoor niet in de wijk aanwezig is). • Daklozen/verwarde personen worden niet in de politiesystemen geregistreerd. • De meldingsbereidheid van burgers is per wijk wisselend. • Signaleren van (problematische) jeugd is lastig. Zitten veel op facebook/instagram. • Het is opvallend dat signalen van problematische/overlastgevende jeugd vooral door de politie wordt doorgegeven. Dan zit je al laat in het proces. (Waarom komt de signalering niet vanuit bijv. scholen?) 		
De gemeenten hebben door betrokkenheid in de wijk (bijvoorbeeld door wijkteams) een eigen beeld opgebouwd van de wijk.		De gemeente heeft weinig betrokkenheid in de wijk.
Wijkagenten zijn zoveel als mogelijk vrijgespeeld voor de wijk. De druk op de wijkagent neemt echter wel toe. (En wordt bijvoorbeeld ingeroosterd voor noodhulp.)		Wijkagenten komen nauwelijks in de wijk en maken de oog- en oorfunctie niet waar.
Door sluiting van de wijkbureaus is de politie minder zichtbaar in de wijk	De blauwe collega's vinden het lastig om trends te herkennen	De wijkagent is voor de partners niet zichtbaar.

Samenwerking

--	--	--

Grote steden (G4)	Middelgrote steden (G40)	Kleine steden (Overig)
Samenwerking tussen politie en externen		
<i>Algemeen</i>		
1. Er is over het algemeen veel contact, overleg en afstemming (bv van beleid, speerpunten en gezamenlijke doelen, protocollen) maar dat is nog niet per definitie samenwerking.		
2. Duidelijkheid bevordert de samenwerking: <ul style="list-style-type: none"> - Goede afspraken over samenwerking (zoals protocollen) helpen. Over aanpak van openbare orde problemen heeft de gemeente geen harde afspraken met het BT, maar er is wel contact. - Onduidelijkheid over welke informatie gedeeld mag worden, staat samenwerking in de weg. - Rolonduidelijkheid (bv t.a.v. C-Ter) bemoeilijkt de samenwerking bij integrale aanpak van problemen. - De politie geeft aan dat het wel lastig is om, rekening houdend met de diverse belangen van partijen, tot gezamenlijke consensus te komen om problematiek adequaat aan te pakken. 		
3. Afschaling van wijkbureaus en gebrek aan continuïteit zijn niet bevorderlijk voor de samenwerking en verbondenheid. Met specifieke/gerichte projecten investeert een enkel basisteam in de verbinding met de wijk en buurtbewoners. De politie maakt steeds minder onderdeel uit van de wijk a.g.v. capaciteit.		
4. Mate waarin de gemeente regierol neemt wisselt: de ene gemeente lukt het beter de regierol te pakken dan de andere.		
Veel contact tussen veiligheidscoördinator gemeente en BT. Hoewel de gemeente de regie heeft bij aanpak van overlast, kijkt ze voor de aanpak vooral naar de politie.	De gemeente is naar eigen zeggen regiehouder op thema's. Maakt plannen i.s.m. politie. Politie is uitvoerend. De samenwerking tussen de politie en de gemeente is over het algemeen goed; Soms ontvangt een gemeente weinig informatie en wordt het niet in staat gesteld om de regie te pakken.	De gemeente heeft beperkte capaciteit. De AOV'er is vaak alleen. De contacten vanuit de gemeente lopen via de OE en niet meer met de wijkagenten zoals voorheen. Hierdoor is het beeld van de gemeente minder geworden.
Gemeenten hebben soms met één (bv Zwolle) en vaak met meerdere Basisteams (bv Tilburg) te maken. Het verschil in werkgebied van de betrokken organisaties en hun dynamiek en voorkeuren maakt het soms extra lastig voor gemeenten om de regierol te vervullen. Zeker voor kleine gemeenten met één veiligheidsadviseur is het lastig om alle contacten te onderhouden.		
Veel aov'ers (gemeenten) geven aan dat zij worden belemmerd om de regie te pakken op veiligheid door de eigen organisatie indeling en versnippering in de organisatie (bijvoorbeeld veiligheid versus jeugd), waardoor het niet altijd lukt om tijdig bij alle informatie over een probleem en aan de voorkant van een probleem te komen.		
5. Samenwerking <i>met externen</i> is wisselend: <ul style="list-style-type: none"> - Politie/Basisteam werkt veelal goed samen met gemeenten, maar niet altijd met elk relevant onderdeel van de gemeente. Andersom werkt gemeente goed samen met het basisteam, maar niet altijd met elk onderdeel van de politie. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met woningcorporaties loopt niet altijd soepel. - Samenwerking met reclassering is wisselend. - De meeste basisteams werken goed samen met de gemeente, jongerenwerk, woningbouw etc. Daarbij wordt steeds gekeken welke partij het beste kan handelen. Bereidheid tot samenwerking is groot en loopt goed.
<p>6. Ook samenwerking op thema's is wisselend:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Personen met verward gedrag: er is afstemming maar samenwerking met GGZ in acute crisissituaties is moeizaam (met name in G40 en overig). Verschil in rolopvatting tussen politie en zorg en wanneer gedrag ernstig genoeg is voor opname. Mensen in crisis blijven daardoor vaak lang op bordje politie. Bij minder acute zorgvraag verloopt de samenwerking in G4 en G40 beter (veiligheidshuis, GGD/GGZ). Bij landelijke gebieden (overige) is samenwerking met de zorgaanbieder ook bij niet acute vraag moeizaam. b. Jeugd: veelal samenwerking/afstemming (politie, Veilig Thuis, RvdK, gemeente, Veiligheidshuis), maar niet altijd integraal of gezien als gezamenlijke opgave (bij overige neemt gemeente regierol vaak niet ten koste van preventie van problemen). c. Ondernijning: er is integrale samenwerking bij "korte klap" acties (bovenwereld blijft buiten beeld), rol van gemeente cruciaal. Bij kleinere gemeenten nog in kinderschoenen. d. Verkeer: weinig zicht op samenwerking, vaak ook op andere plek in gemeente belegd
<p>Analyse samenwerking intern - binnen politie</p>
<p>Samenwerking <i>binnen</i> de basisteams en wijkteams verloopt over het algemeen goed. Door teambriefing is iedereen beter geïnformeerd; dit bevordert de samenwerking. Capaciteitsgebrek is belemmering voor interne samenwerking. Kleinere opdrachten blijven uiteindelijk liggen. BT is zo groot dat overzicht wie wat doet ontbreekt, ook het uitzetten van werkopdrachten via een app maakt dat communicatie (en samenwerking) minder wordt.</p>
<p>De samenwerking <i>tussen</i> basisteam en andere politieonderdelen is wisselend maar veelal voor verbetering vatbaar.</p>

Bijlage Definities

Het **basisteam** vormt het fundament voor de lokale politiezorg. Dit team heeft onder andere de lokale handhaving als belangrijke taak.

Een **buitengewoon opsporingsambtenaar (boa)** helpt mee met het toezicht op de lokale orde en veiligheid. Deze ambtenaar controleert of mensen zich aan de regels houden en geen overtredingen begaan, zoals foutparkeren of milieuregels overtreden. Een boa mag verdachten staande houden en boetes uitschrijven. De bevoegdheden zijn echter altijd beperkt tot één bepaald werkterrein, zo zijn er sociaal rechercheurs, milieu-inspecteurs, jachtopzieners of parkeerwachters.

Crimineel samenwerkingsverbanden (csv's) zijn verbanden waarin personen samenwerken met bekenden en elkaar weer bij anderen introduceren om criminele activiteiten te verrichten.

Handhaving is de controle op de naleving van wet- en regelgeving en het doen naleven van deze regels.

Noodhulp is de afhandeling van alle bij de politie gemelde incidenten of gebeurtenissen waarvan de afhandeling op basis van aard en/of omstandigheden dusdanig spoedeisend is, dat de burger geen of nagenoeg geen uitstel verwacht.

Er is geen exacte definitie van **ondermijning**. Met het begrip wordt bedoeld op de verwevenheid van boven- en onderwereld, waardoor criminelen de samenleving kunnen beïnvloeden. Hierdoor raken normen vervaagd en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af.

Met **opsporing** onderzoekt de politie strafbare feiten, zoals een inbraak. Hierbij zoekt de politie haar sporen, bekijkt camerabeelden, hoort getuigen en slachtoffers en houdt verdachten aan.

Personen met verward gedrag zijn mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen, waardoor het risico aanwezig is dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Meestal is er sprake van wanhoop door sociale problemen in combinatie met psychiatrische of verslavingsproblematiek, dementie of een (licht) verstandelijke handicap.

De **politie** wordt geleid door de korpschef en bestaat uit de landelijke eenheid, tien regionale eenheden en het Politiedienstencentrum. De tien regionale eenheden zijn

onderverdeeld in 43 districten, die vervolgens zijn verdeeld in 168 basisteams. Aan het hoofd van een regionale eenheid staat een politiechef.

Problematische jeugdgroepen zijn jongeren die zich in groepen begeven en zich niet gedragen binnen de normen die de sociale omgeving stelt. Hierbij onderscheidt de politie criminele jeugdgroepen, hinderlijke jeugdgroepen en overlast gevende jeugdgroepen.

Het **Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)** richt zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Het centrum verbindt informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties (zoals het OM, de belastingdienst, gemeenten en de politie). Daarnaast stimuleert en ondersteunt het centrum de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning.

Een **wijkagent** is een ambtenaar van politie die als onderdeel van een basisteam ten behoeve van een gemeente beschikbaar is voor de uitvoering van de politietaak. In het referentiekader gebiedsgebonden politie is de norm opgenomen dat er een wijkagent is per 5.000 inwoners en dat wijkagenten 80% van hun tijd in of voor hun wijk actief zijn.

VII

Bijlage Afkortingen

AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOV	Ambtenaar openbare orde en Veiligheid
APV	Algemeen plaatselijke verordening
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CSV	Crimineel samenwerkingsverband
FIN	Financiën
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
JenV	Justitie en Veiligheid
MMA	Meld Misdaad Anoniem
OE	Operationeel expert
OM	Openbaar Ministerie
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RvdK	Raad van de Kinderbescherming
Wet Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

Juni 2020

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*